

KURS ORGANIZATORA i ANIMATORA InO

Przygotowanie trasy

WARSZAWA, 14 marca 2017 r.

Barbara Szmyt

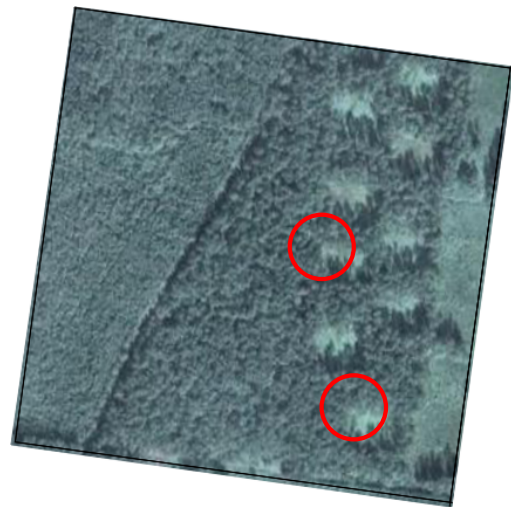
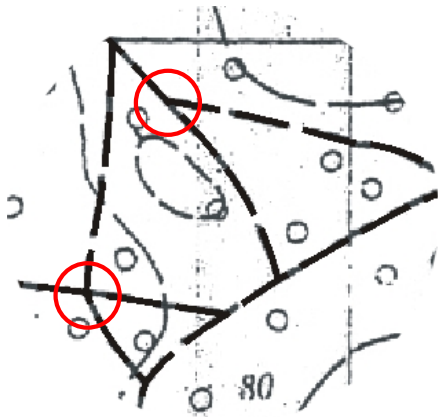
- ***Pozyskiwanie i przygotowanie map***
– to już było 😊
- **Punkt kontrolny i jego wyposażenie**
- **Lokalizacja punktu kontrolnego (PK),
punktu stowarzyszonego (PS)
i punktu mylnego (PM)**
- **Limit czasu**
- **Rodzaje zadań i zadania specjalne**
- **Koncepcja trasy i mapy**

Punkt kontrolny i jego wyposażenie

Punkt kontrolny

Punktem kontrolnym (PK) jest charakterystyczne miejsce w terenie zaznaczone na mapie lub wynikające z zadań lokalizacyjnych.

PK jest zaznaczony na mapie za pomocą okręgu i znajduje się w jego geometrycznym środku.

Marsze na orientację

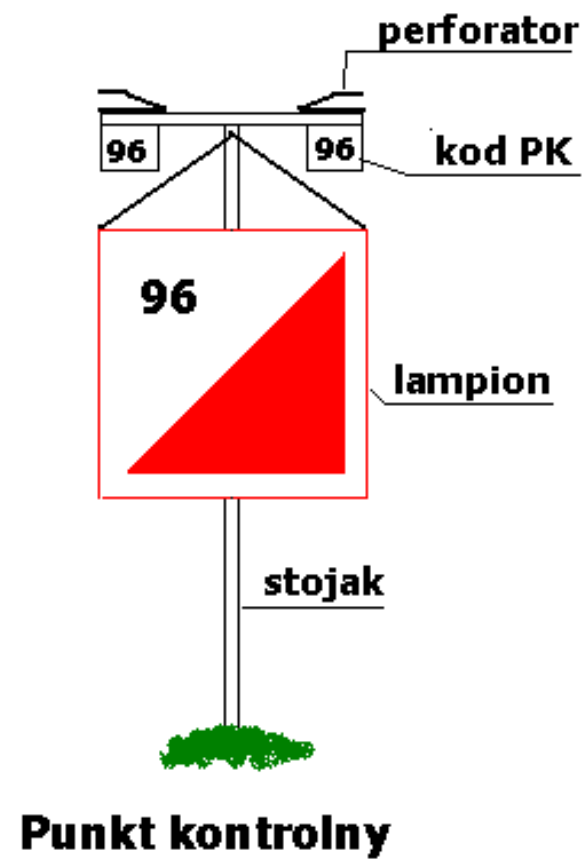
Punkt kontrolny jest oznakowany **prostokątnym lampionem o bokach 20-30 cm**, podzielonym po przekątnej, w kolorach białym (lewy górny róg) i czerwonym (prawy dolny róg).

Lampion powinien być **opisany na białym polu dwuelementowym kodem** (cyfry lub litery) oraz posiadać **przyrząd do potwierdzania** tego punktu (kredka, perforator, pieczętka itp.).

Dodatkowo: przyczepianie do drzew, zabezpieczenie

Bieg na orientację

Zielony Punkt Kontrolny

- Lampion powinien być **dobrze widoczny** i ustawiony w **miejscu charakterystycznym**, przy czym miejsce to musi dać się **jednoznacznie zlokalizować** na mapie i w terenie.
- Punktem kontrolnym **może być obiekt nie oznakowany lampionem**. Sposób potwierdzania obecności przy takim punkcie określa organizator.
- Na mapach w skali od 1:1 do 1:2000 **dopuszcza się stosowanie mniejszych lampionów** (o bokach nie mniejszych niż 4 cm). Sposób potwierdzania obecności przy takim punkcie określa organizator.

**Lokalizacja
punktu kontrolnego (PK),
punktu stowarzyszonego (PS)
i punktu mylnego (PM)**

Punkty stowarzyszone (PS) i punkty mylne (PM)

Poza punktami kontrolnymi (PK) organizatorzy **mogą dodatkowo ustawić na terenie imprezy: punkty stowarzyszone (PS) i punkty mylne (PM).**

Punkt stowarzyszony z określonym punktem kontrolnym lub obszarem (PS) jest to punkt ustawiony w terenie, który ze względu na co najmniej jeden z poniższych warunków, to jest:

- a) niewielką odległość od PK (nie mniejszą niż 2 mm w skali mapy),
  - b) podobną formę terenu,
  - c) specyfikę mapy,
  - d) inne informacje podane przez organizatora,
- oddaje w przybliżeniu położenie punktu kontrolnego (PK).

Punkt stowarzyszony do linii obowiązkowego przebycia nie może być ustawiony w odległości mniejszej niż 5 m w terenie od linii zaznaczonej na mapie wzorcowej przez organizatora.

Punkty stowarzyszone i punkty mylne oznacza się w terenie w taki sam sposób jak punkty kontrolne.

Lokalizacja PK, PS i PM

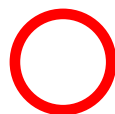
Punkt kontrolny - położenie

Punkt kontrolny (PK) – w geometrycznym środku okręgu zaznaczonego na mapie

Punkt stowarzyszony (PS) – 2-5 mm na mapie, lub dalej jeśli tak określi budowniczy (maksymalna odległość stowarzyszenia – MOS) oraz punkty dalej niż MOS, jeśli jest podobieństwo z PK
(patrz → *Regulaminy... → Zasady punktacji i współzawodnictwa...*)

Punkt mylny (PM) – dalej niż PS (inna trasa)

Oznaczenia przyjmowane na mapie (wzorcowej):

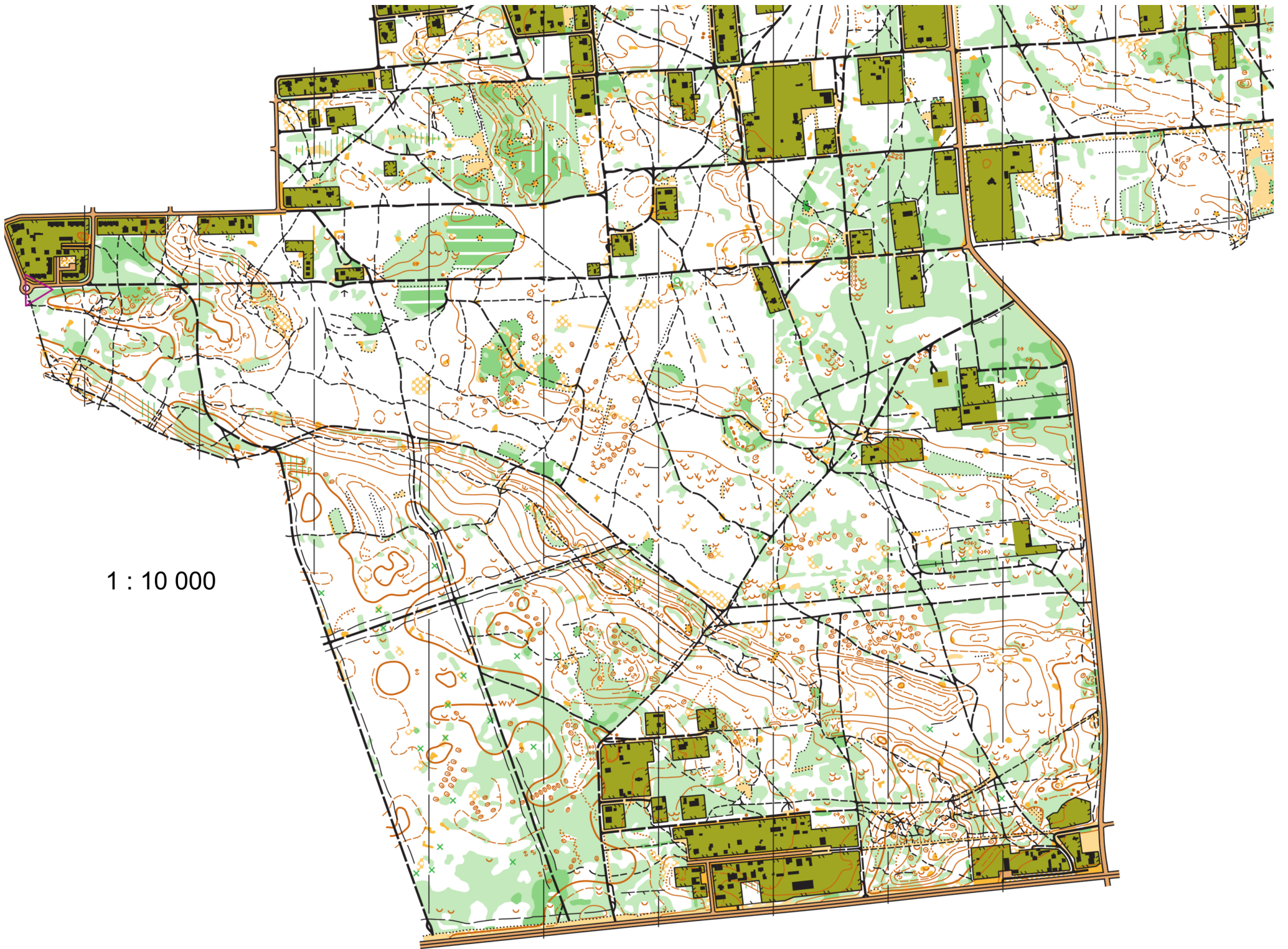
PK

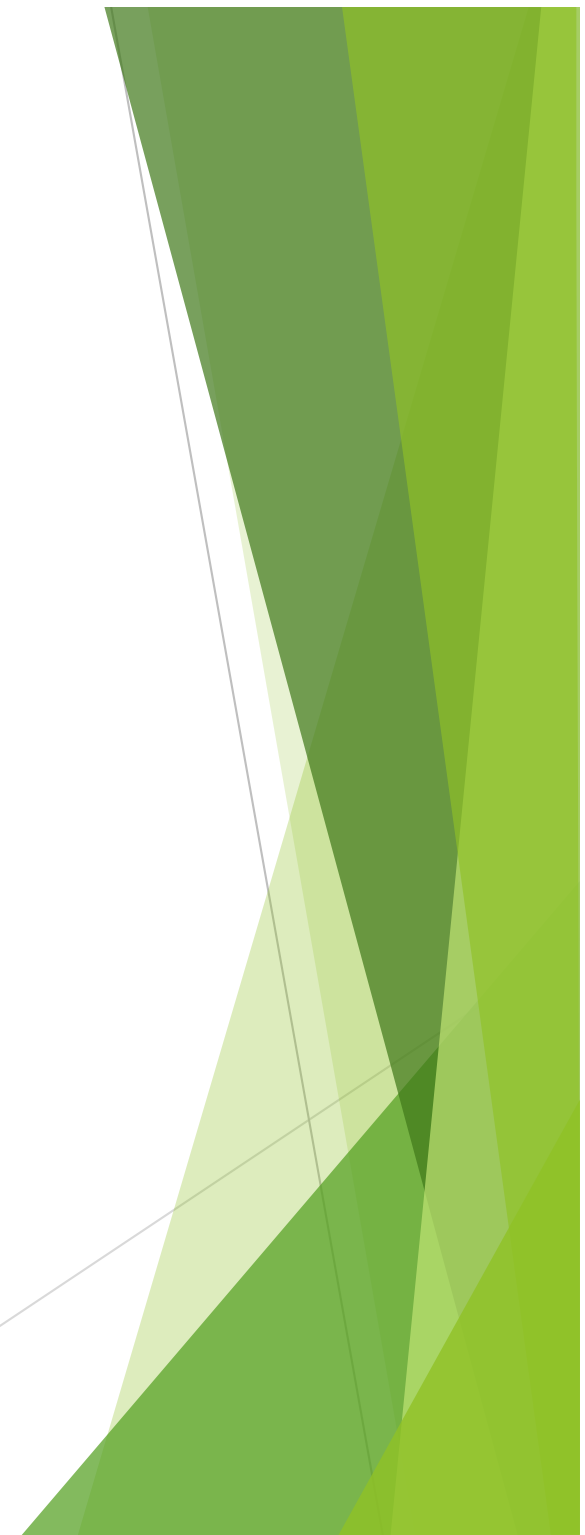
PS

PM

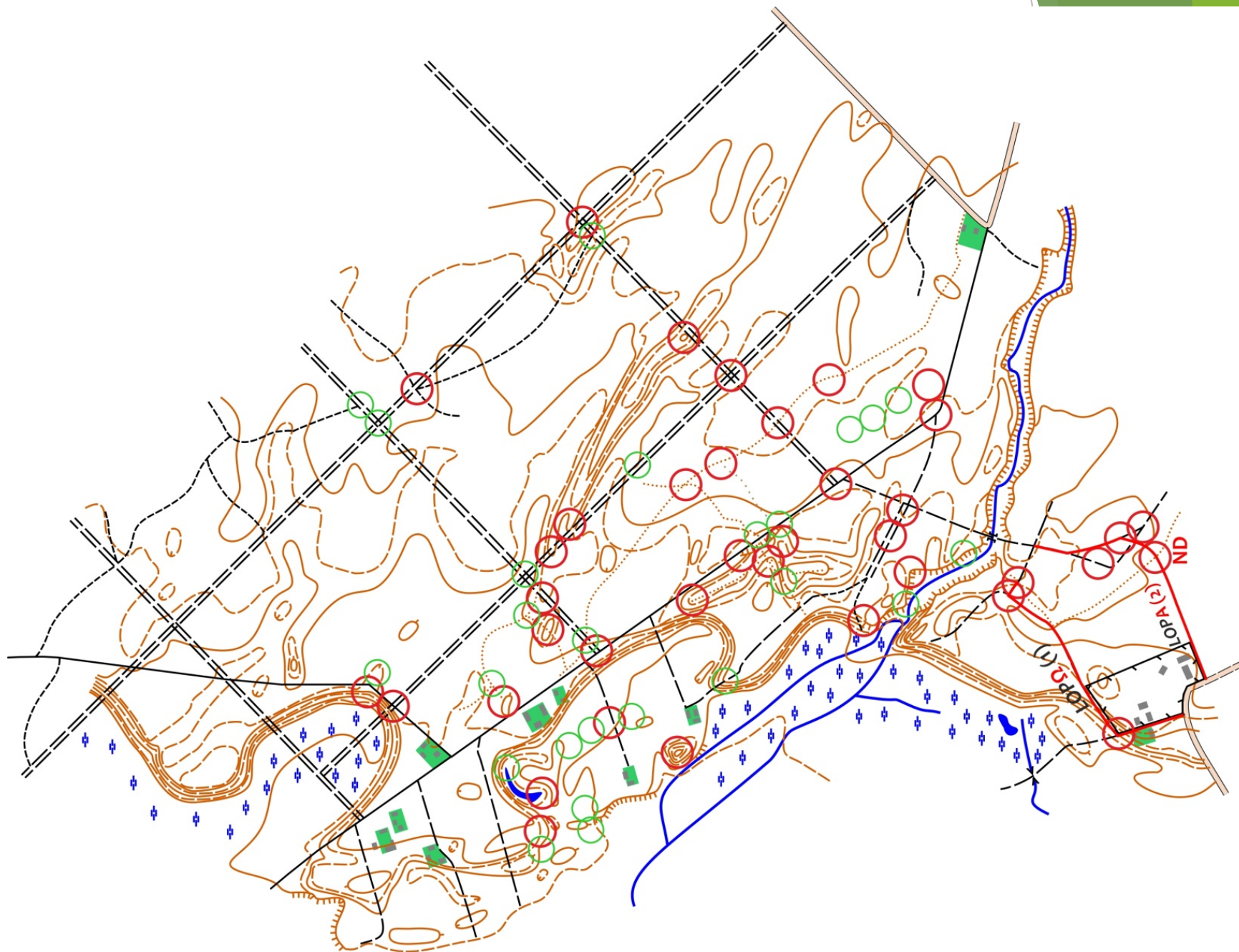

1 : 10 000

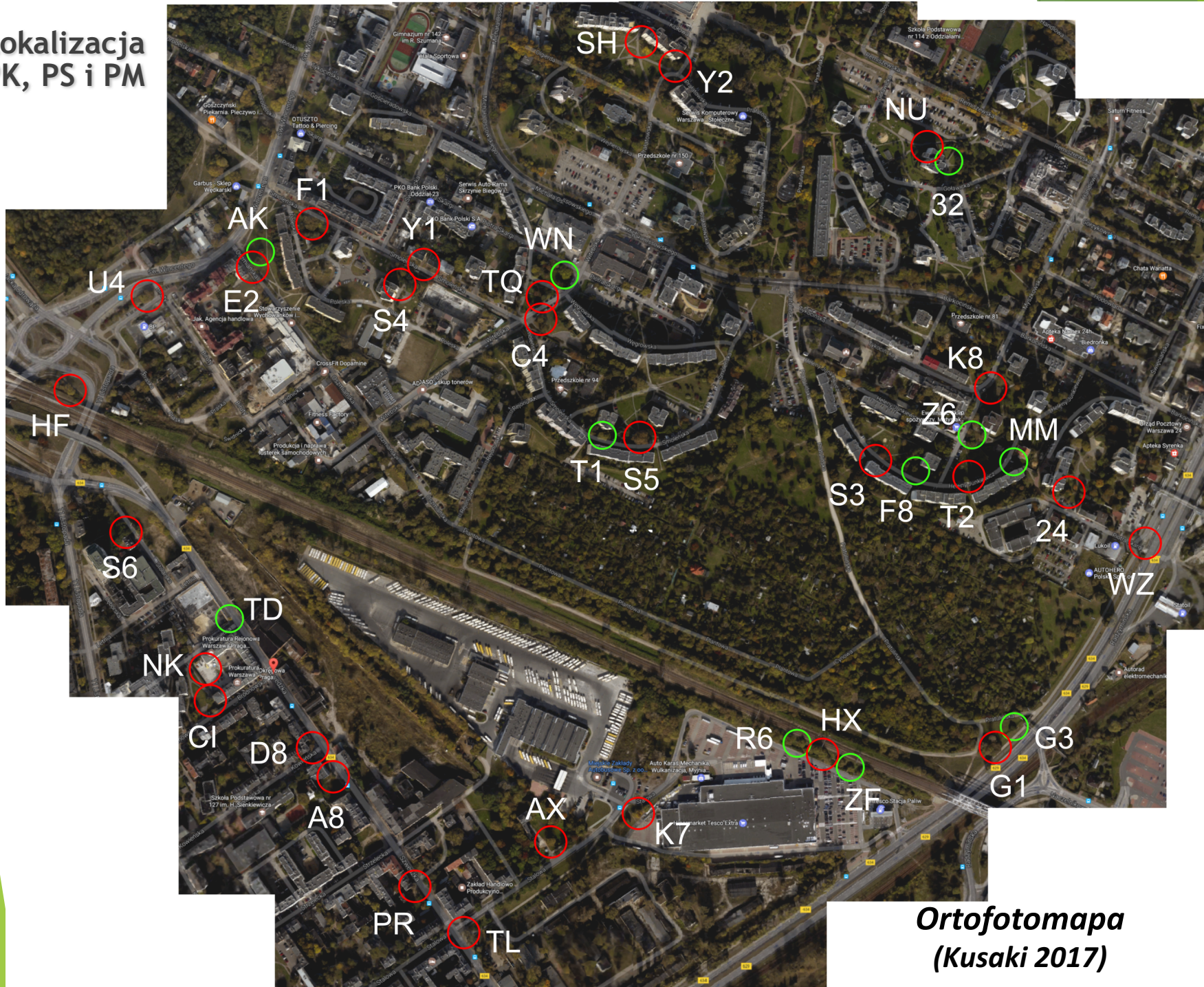

Lokalizacja PK, PS i PM

Przykładowa mapa - NMP 2015

Lokalizacja PK, PS i PM

**Ortofotomapa
(Kusaki 2017)**

Limit czasu

Limit czasu

Czas przeznaczony przez organizatora na pokonanie trasy nazywa się **limitem podstawowym** i jest on ustalony tak, aby przeciętny uczestnik mógł przebyć całą trasę w tempie turystycznym:

a) na pokonanie pieszo 1 km trasy na pełnej mapie, mierzonej w linii prostej między startem, poszczególnymi punktami kontrolnymi i metą, z uwzględnieniem linii obowiązkowego przebycia (LOP), z ominięciem przeszkód takich jak: rzeka, jezioro, teren zamknięty, przewiduje się dla poszczególnych tras i kategorii minimalną liczbę minut wg poniższej tabeli:

Trasy	Kategorie	Skala trudności	Impreza dzienna	Impreza nocna
krajoznawcza (TKr) rekreacyjna (RK) szkoleniowa (Sz)	bez ograniczeń	mapa pełna	zastosowanie limitu do decyzji organizatora	
początkujący (TP) rodzinna/familijna (TF)	dzieci (TD)	co najmniej 90% PK w planie mapy	27,5 min	32,5 min
niezaawansowani (TT)	młodzież (TM) weterani (TW)	co najmniej 75% PK w planie mapy	25 min	30 min
średnio zaawansowani (TU)	juniorzy (TJ)	co najmniej 50% PK w planie mapy	22,5 min	27,5 min
zaawansowani (TZ)	seniorzy (TS)	co najmniej 30% PK w planie mapy	20 min	25 min

Limit czasu

Na trasach inne niż piesze zaleca się, aby limit podstawowy ze względu na długość był wyznaczony wg poniższej tabeli:

Rowerowa	6 min (10 km/h)	10 min (6 km/h)
Kajakowa	15 min (4 km/h)	20 min (3 km/h)
Narciarska	10 min (6 km/h)	12 min (5 km/h)
Rolkowa	12 min (5 km/h)	15 min (4 km/h)
Konna	12 min (5 km/h)	15 min (4 km/h)

Limit czasu

Podstawowy limit czasu ustalany jest przez organizatora z uwzględnieniem:

- a) **długości trasy,**
- b) **stopnia zaawansowania oraz wieku uczestników,**
- c) **pory dnia,**
- d) **sumy podejść, podjazdów, ...** (na pokonanie pieszo każdego 100 m wzniesień dolicza się do limitu podstawowego 10 min.),
- e) **czasu przeznaczanego na wykonanie zadań,** do których zalicza się:
  - nanoszenie punktów kontrolnych z mapy wzorcowej na własną;
  - wyznaczanie położenia PK;
  - wszystkie zadania dodatkowe o ile organizator przewidział wykonanie ich w ramach podstawowego limitu czasu,
- f) **rodzaju i jakości map** (w przypadku map przekształconych lub pozbawionych części treści organizator powinien zwiększyć limit czasu w stopniu adekwatnym do czasu potrzebnego na właściwy odczyt mapy),
- g) **pogody** w czasie imprezy (w przypadku znacznego pogorszenia się warunków atmosferycznych przed startem organizator powinien w pierwszej kolejności skrócić trasę, a gdy jest to niemożliwe wydłużyć limit czasu),
- h) **ilości punktów kontrolnych** na trasie (podstawowy limit czasu powinien być wydłużony o 1 minutę na każdy PK).

Limit czasu

4. Dodatkowe 10% podstawowego limitu czasu przysługuje w kat. TS:

- a) w imprezach rangi ogólnopolskiej i niższych, jeżeli chociaż jeden z członków zespołu ukończył 50 lat lub nie ukończył 10 roku życia,

...

6. Na imprezach rangi MP nie zwiększa się limitów czasu ze względu na wiek.

7. Każdemu zespołowi poza podstawowym limitem czasu przysługuje limit spóźnień.

8. Limit spóźnień powinien być nie mniejszy niż $\frac{1}{4}$ podstawowego limitu czasu.

9. Na mecie czas jest mierzony w momencie oddania karty startowej po przybyciu ostatniego członka zespołu. Pomiaru czasu dokonuje się z dokładnością do jednej minuty.

10. Zespół może być sklasyfikowany po przekroczeniu limitu spóźnień, o ile zdąży przybyć na metę przed jej zamknięciem.

Limit czasu

Limit czasu:

każda pełna minuta limitu spóźnień

każda pełna minuta spóźnienia po przekroczeniu limitu spóźnień

- 1 pkt.

- 10 pkt.

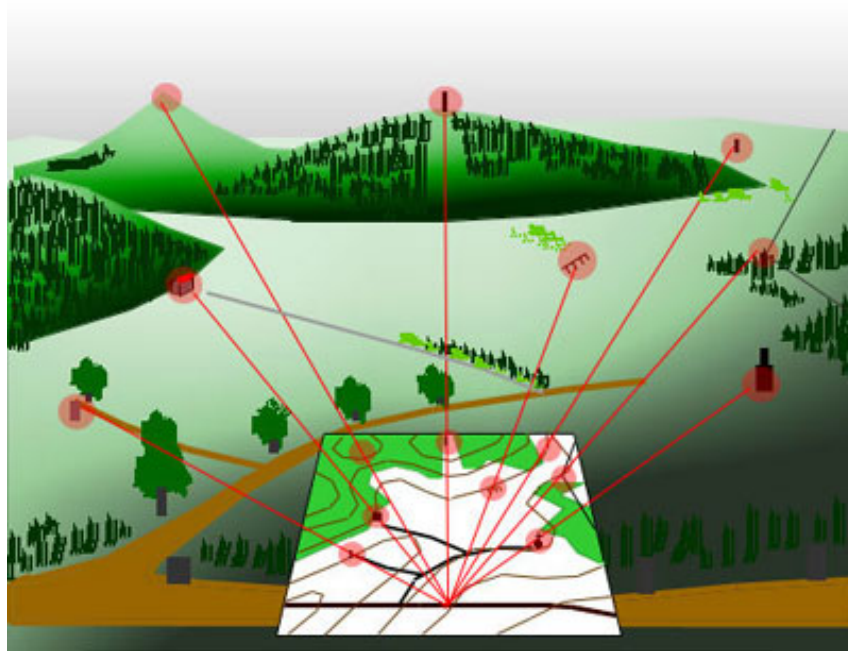
Czas dodatkowy - limit spóźnień: powyżej $\frac{1}{4}$ czasu podstawowego

$L = 100' + 30' >$ czas podstawowy: 100 min., limit: 30 min.

Zadanie: jakie mogą być limity czasu na etapach:

- Dł. trasy w kat. TP: 3 600 m, 12 PK, pełna mapa.
- Dł. 4,1 km; kat. TJ, 13 PK, „szwajcarka” z dopasowaniem
- Dł. 3,85 km; kat. TZ, 14 z 18 PK, mapa mocno niepełna
- Trasa krajoznawcza o dł. 10 km na pełnej mapie; 15 PK „stałych” 😊

Rodzaje zadań i zadania specjalne

Rodzaje zadań i zadania specjalne

Zadania lokalizacyjne: wyznaczenie PK

Zadania specjalne/dodatkowe:

- 1) Podaj odległość z PK 1 do PK 2
- 2) Podaj azymut z PK A na PK Z
- 3) Trasa na regularność
- 4) Pomiar odległości w terenie
- 5) Test – pytania krajoznawcze

Np. Podaj nazwę najbliższego szlaku turystycznego. Jaka występuje roślina chroniona? Jaka ryba chroniona wstrzymała budowę obwodnicy? Ile wynosi azymut na komin, odległość do Pałacu Kultury... > odpowiedzi na terenie etapu lub do wyznaczenia!

Marsz na regularność: musimy znać dokładnie długość

Ocena azymutu: koniecznie dokładne wyznaczenie np. z mapy (lub GPS)

Pomiar odległości: musimy wyznaczyć i znać zadaną odległość

Koncepcja trasy

Koncepcja trasy to:

- **lokalizacja bazy, startu oraz mety:**

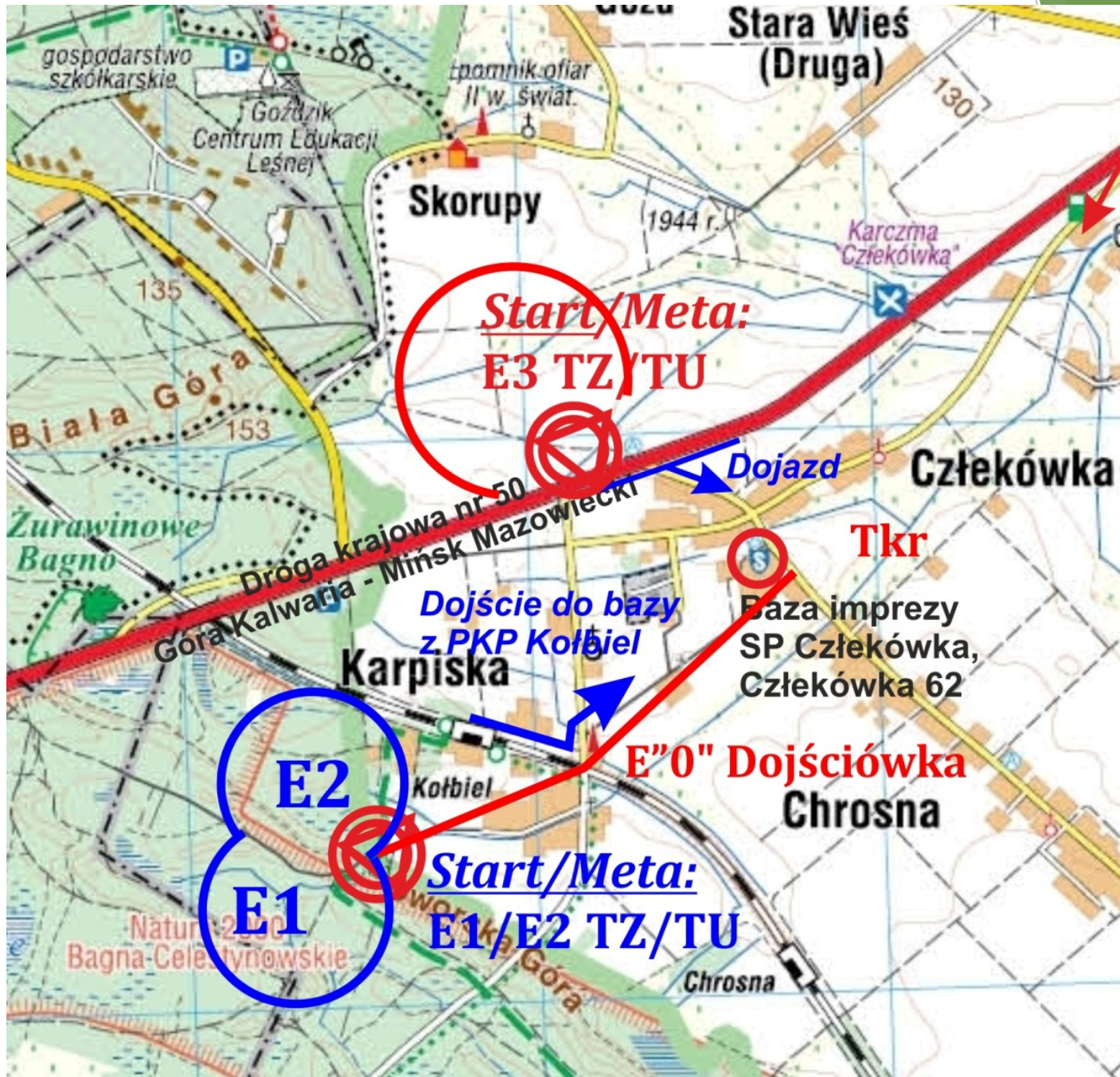
- **jeden etap:** baza (*start/meta*) w jednym miejscu; etap > pętla,
- **dwa etapy:** koncepcja pętli (*2 miejsca*) lub etapy naprzemiennie,
- **wieloetapowe:** baza, rozłożenie startów (*mety*) pomiędzy etapami lub w jednym miejscu (*koncepcja pętli lub etapy naprzemiennie*) – zależnie od liczby organizatorów (*obsługa startu/mety*).

- **przebieg tras** - wybór przebiegu trasy z uwzględnieniem wszystkich warunków naturalnych, obszarów trudnych lub z zakazem wstępu („*logiczne*” przejście trasy)

- **wybranie PK** - miejsca charakterystyczne, główne elementy terenowe (drogi, rowy, góry), wybieramy pewne miejsca!

„Warunki brzegowe”: *teren, miejsce startu, mety, długość lub czas trwania etapu, wschód/zachód słońca.*

- W większych imprezach określa je np. kierownik imprezy /organizator i mogą to być: wyznaczony teren zawodów, wybrane miejsca startów (dojazd/dojście; ogólna koncepcja zawodów).
- W przypadku indywidualnego organizowania pole manewru jest nieco większe, tzn. wpływ ma sam organizator/budowniczy, ale sam również musi uwzględniać wiele warunków, np. dojazd/dojście, zadaszanie, liczbę uczestników, pomoc organizatorską i inne.

Linia obowiązkowego przebycia (LOP) jest to odcinek trasy poprowadzony po charakterystycznych elementach liniowych (ścieżka, granica kultur, ogrodzenie, rów itp.). Lampion na linii obowiązkowego przebycia musi być ustawiony możliwie najbliżej LOP, w odległości do 5 m od jej osi i musi być z niej dobrze widoczny.

Do elementów liniowych zalicza się:

- drożnię (drogi, ścieżki, dukty, przecinki....)
- wody (rzeka, potok, strumień, brzeg jeziora,...)
- granice kultur (skraj lasu...)
- linie energetyczne
- rowy... i inne (***ale w żadnym razie warstwie!***).

Zasadą jest stawianie PK na LOP – widocznych i położonych bezpośrednio na linii.

Nie należy nadużywać zapisu regulaminowego o 5 m dla PS.

Podstawowe rodzaje koncepcji tras:

- pełna mapa, w tym: zadania i/lub wycinki do odnalezienia
- „szwajcarka”
- „drogówka” / „drożniówka”
- korytarzówka lub wstążka
- trasa oparta na Linii Obowiązkowego Przebycia (LOP),
np. z wycinkami lub zdjęciami
- „warstwicówka”
- i... różnorodne przekształcenia: obroty, powiększenia i pomniejszenia, odbicia lustrzane („lustra”), pochylenie, rozciągnięcie itp.
- „kombinowane” > wszelkie kombinacje powyższych 😊

Jedyne co nas ogranicza to nasza wyobraźnia!

XXXIX Rajd na Orientację "ZAW-OR 2016"

Dł. trasy: ok. 3800 m.
Limit czasu: 110+35 min.
Skala mapy: 1: 10 000

Zapadliska k. Ryni 13.03.2016r.

Do potwierdzenia 11 PK i 2 z Lop
PK w **czzerwonych** kółkach leżą na swoim miejscu, **niebieskie** są pozamieniane miejscami.
PK X do zlokalizowania na trasie

Szwajcarka

Map fragments for trasa TU E-1, numbered 1 through 10. A red line labeled 'Lop (2)' connects points 10 and 3. A task instruction is provided: 'Zad: podaj az. z 1 PK na Lop, na PK 3'.

trasa TU E-1

Opracowanie Trasy: Andrzej Krochmal PiNo nr 157, Wojciech Drozda PiNo nr 473

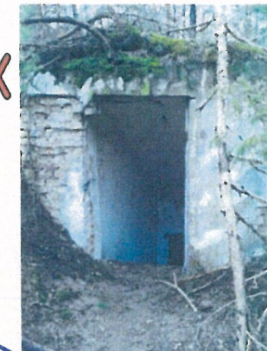
XXXIX Rajd na Orientację "ZAW-OR 2016"

Dł. trasy: ok. 4400 m.
Limit czasu: 120+40 min.
Skala mapy: 1: 10 000

Zapadliska k. Ryni 13.03.2016r.

Do potwierdzenia 14 PK i 2 z Lop
PK w **czzerwonych** kółkach leżą na swoim miejscu, **niebieskie** są pozamieniane miejscami i obrócone o wielokrotność kąta 90 stopni.
PK X do zlokalizowania na trasie

Zad: podaj az. z 1 PK na Lop, na PK 9

Szwajcarka

Map fragments for trasa TZ E-1, numbered 1 through 13. A red line labeled 'Lop (2)' connects points 2 and 10. A task instruction is provided: 'Zad: podaj az. z 1 PK na Lop, na PK 9'.

trasa TZ E-1

Opracowanie Trasy: Andrzej Krochmal PiNo nr 157, Wojciech Drozda PiNo nr 473

XXXIX Rajd na Orientację "ZAW-OR 2016"

Zapadliska k. Ryni 13.03.2016r.

Warstwicówka

trasa TZ/TU E-II

Dł. trasy:

TZ - ok. 3750 m.

TU - ok. 3200 m.

Limit czasu:

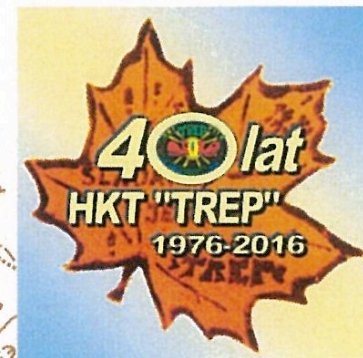
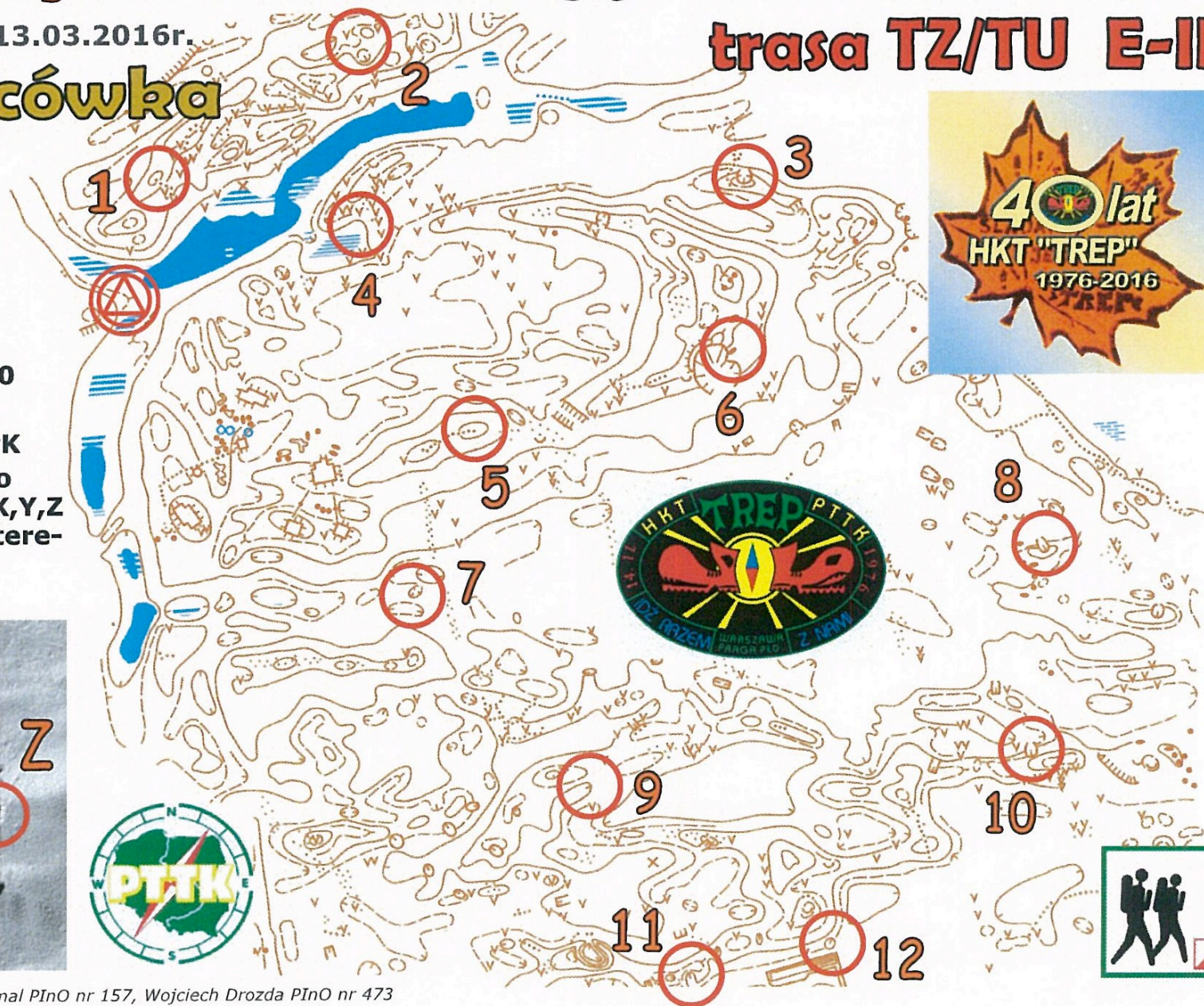
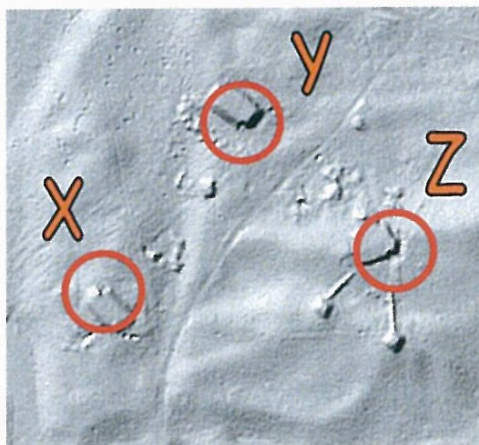
TZ/TU -90+30 min.

Skala mapy: 1: 10 000

Do potwierdzenia:

TZ - 15 PK TU - 13 PK

Fragment z LIDAR-a o
nieznanej skali z PK X,Y,Z
do zlokalizowania w tere-
nie.

Przygotowanie mapy:

- **układ mapy** na stronie
- **obróbka graficzna**
- **podstawowe informacje:** nazwa imprezy, miejsce i data, nazwa i numer etapu, kategoria, limit podstawowy i spóźnień, długość – mierzona w linii prostej z ominięciem stałych przeszkód, kolejność potwierdzania, podanie ilości PK do potwierdzenia oraz na LOP i zadaniach lokalizacyjnych
- **opis trasy:** jakie przekształcenia zostały zrobione, jak należy postępować, czego dotyczą przekształcenia
- **zadania dodatkowe**

Sposoby wykonania:

- a) obróbka ręczna (kreślenie, wycinanie, kserowanie)
- b) częściowa obróbka komputerowa lub dodanie napisów
- c) mapy obrabiane komputerowo (programy)
- d) mapy krajoznawcze; turystyczno-rekreacyjne
- e) inne formy wykonania map:
  - przestrzenne: bryły geometryczne drukowane na różnych materiałach: papier, folia, koszulka...
  - przygotowane na/w różnych nośnikach, np. kubki, cegły, deski, butelki, itd.

Jak się rodzi mapa?*

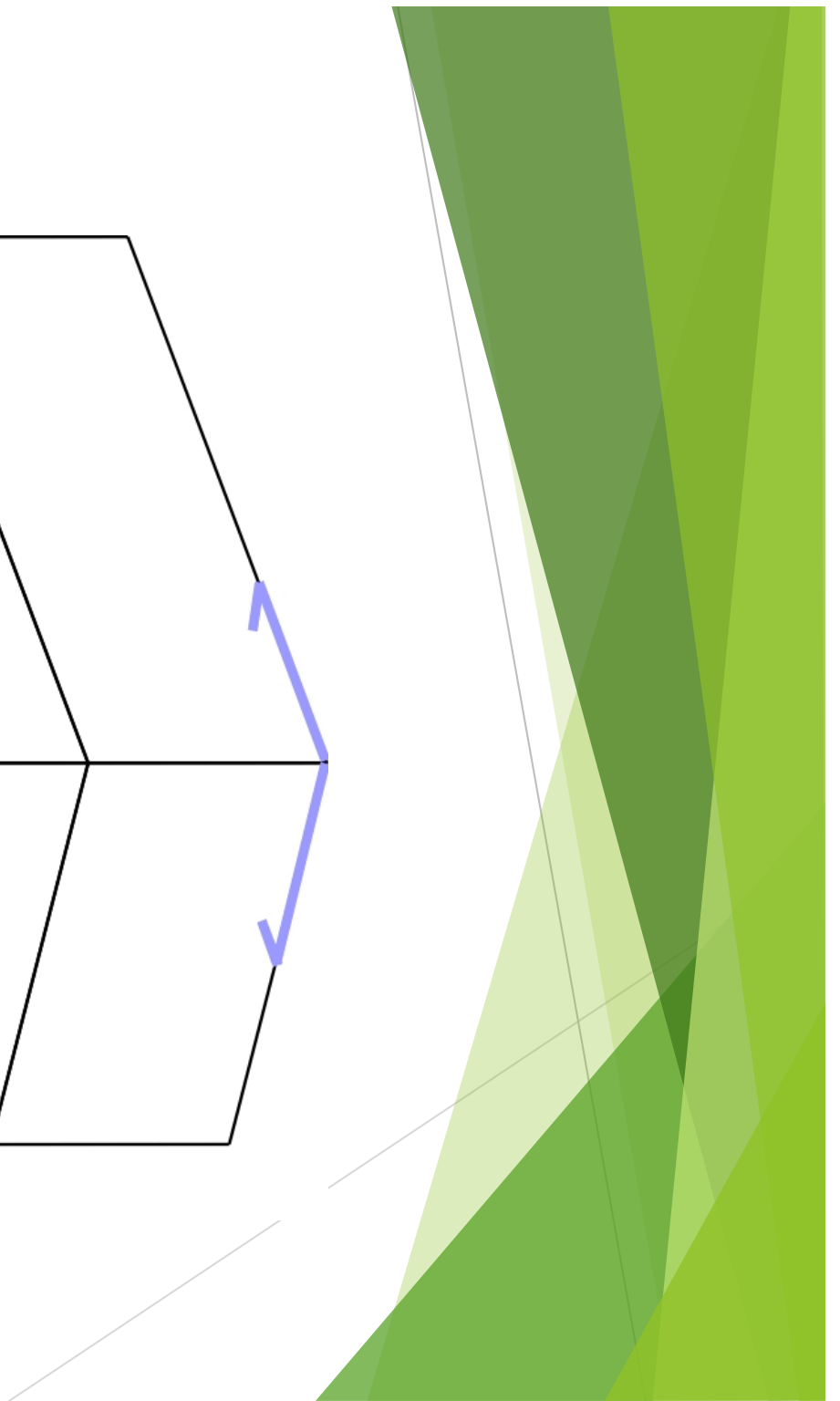
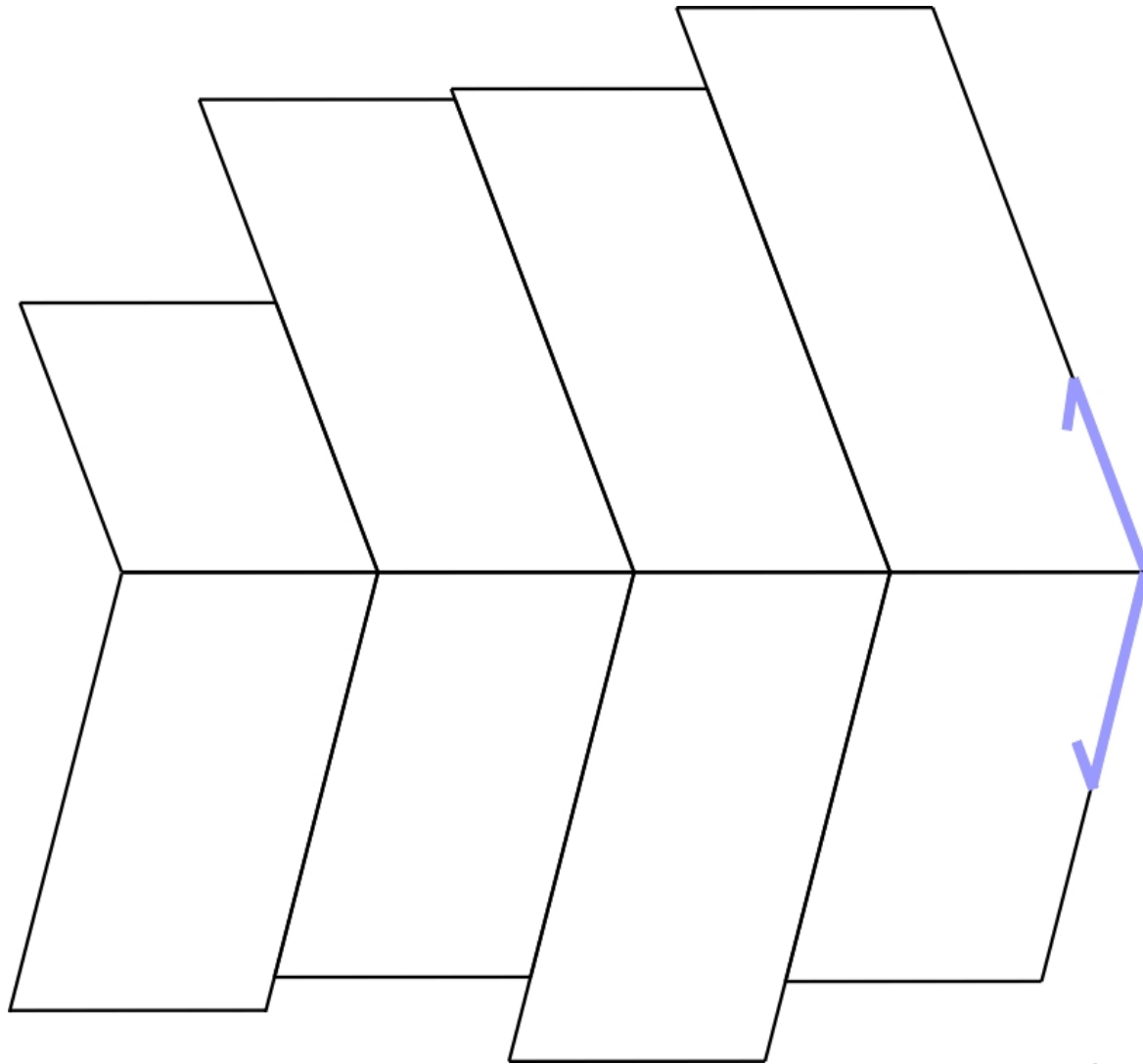
*Mapa
podkładowa*

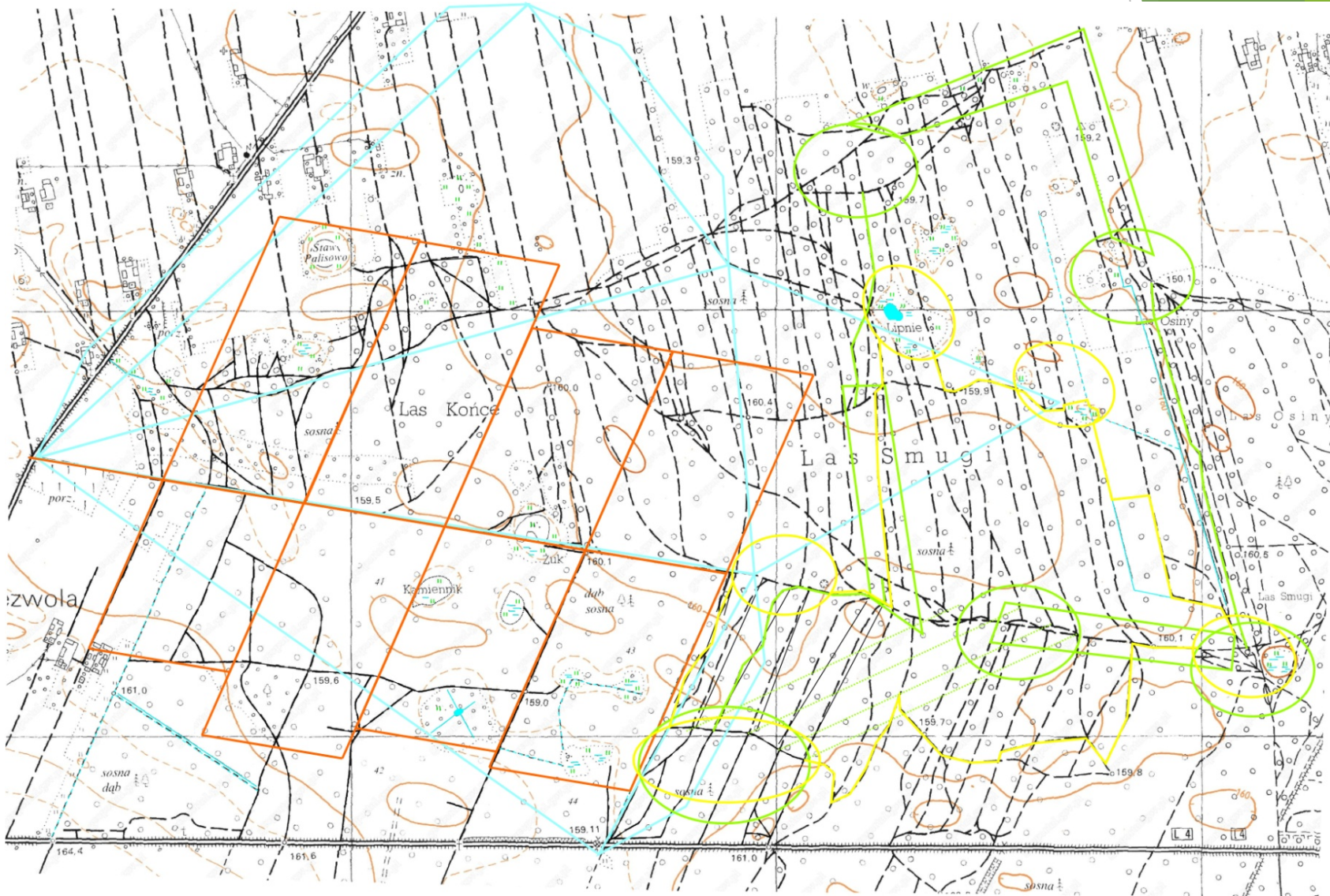
PP Azymuciak 2012 – Wohyń (woj. lubelskie)

*w bólach ☺

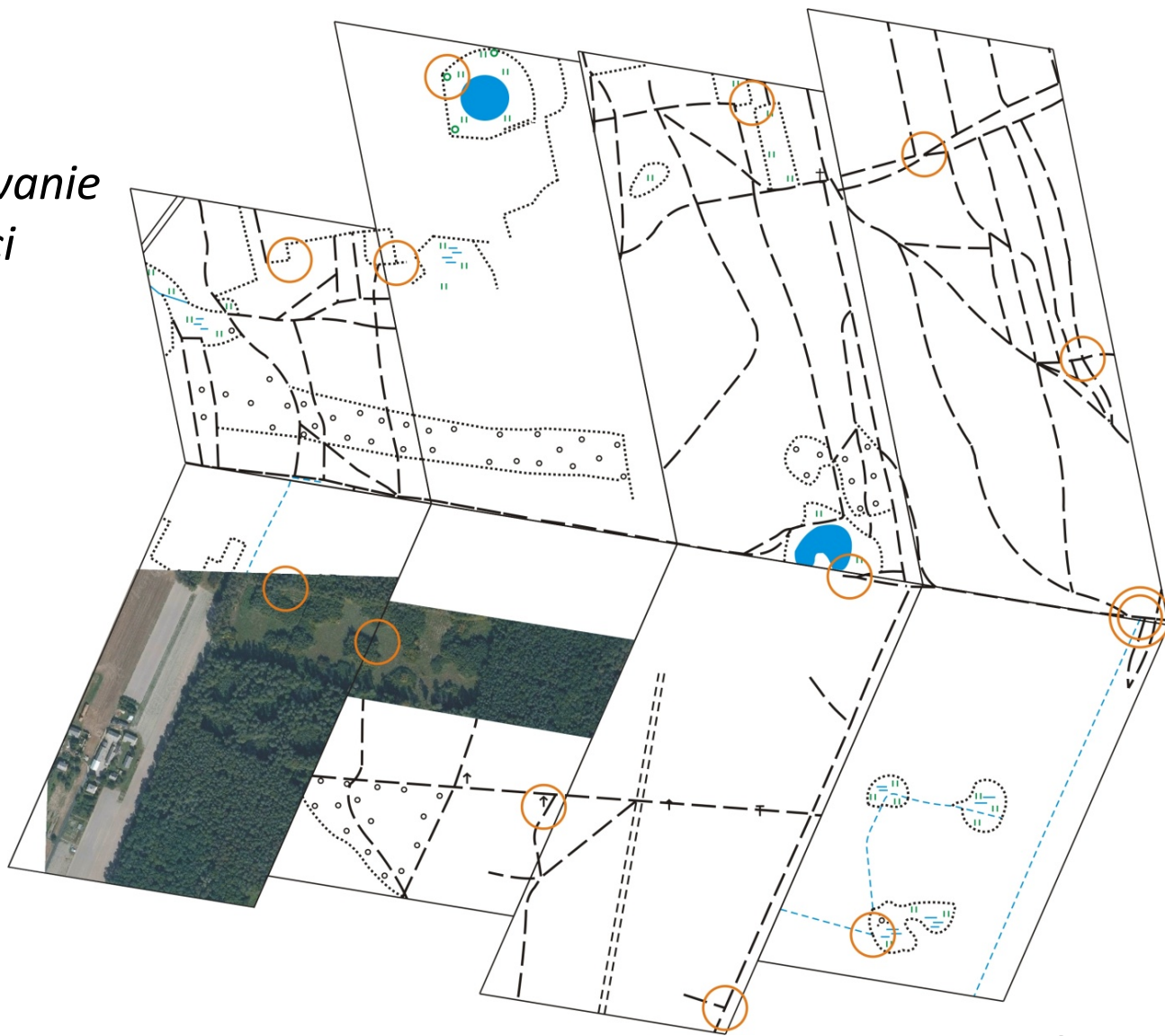
Schemat

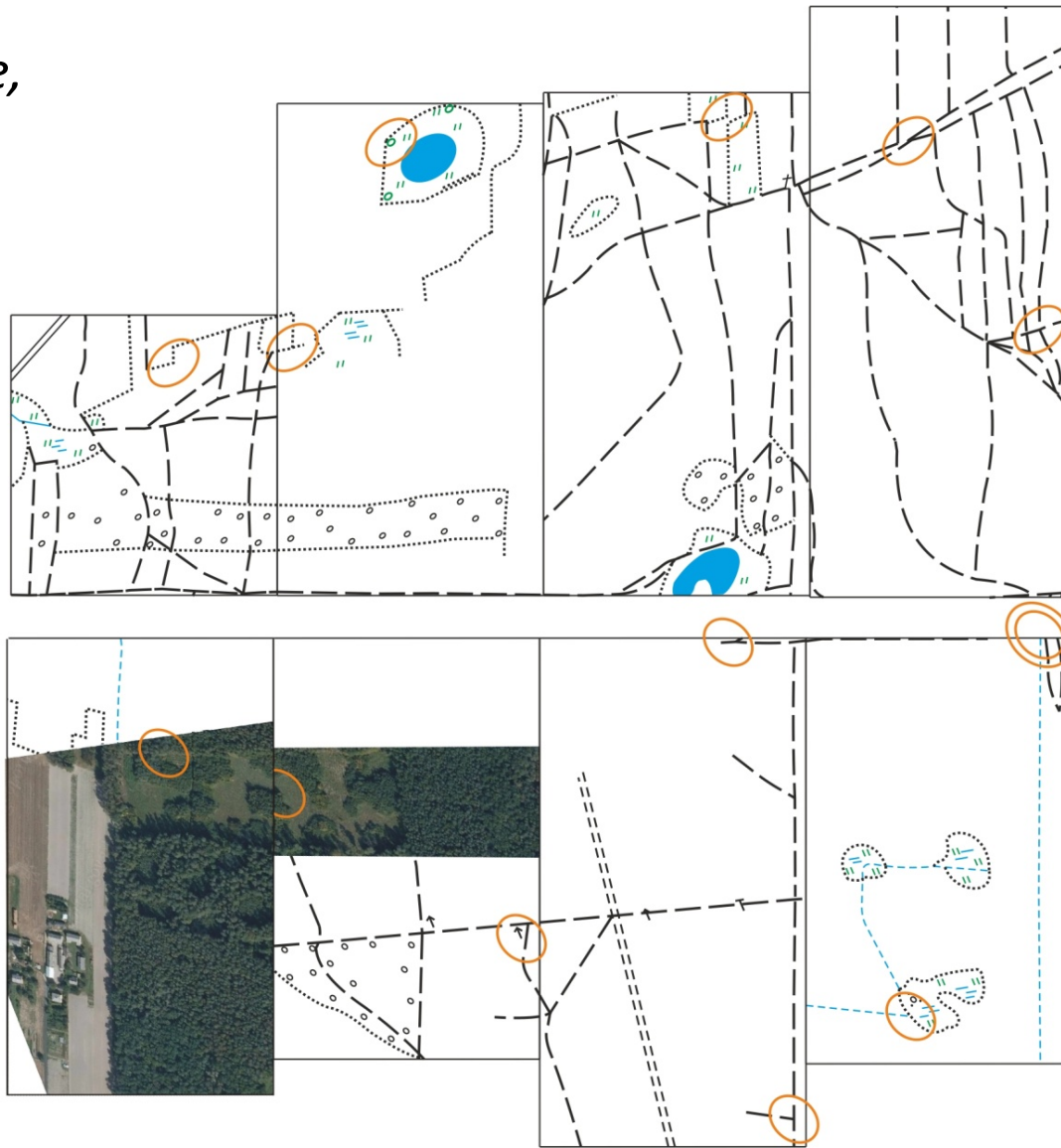
Koncepcja trasy

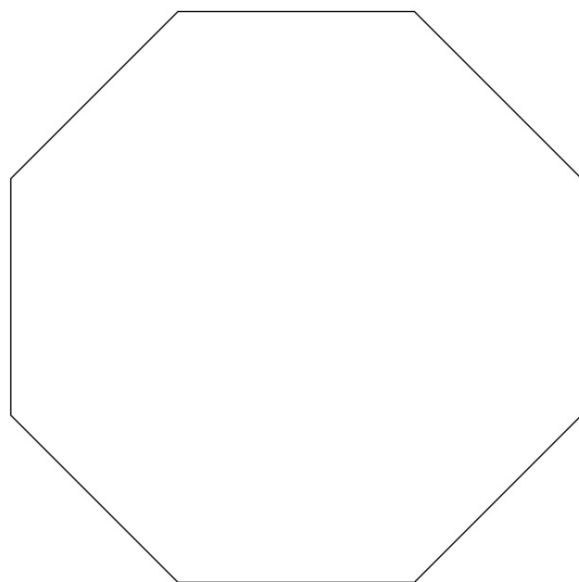
*Krok 1:
Przygotowanie
zawartości
wycinków*

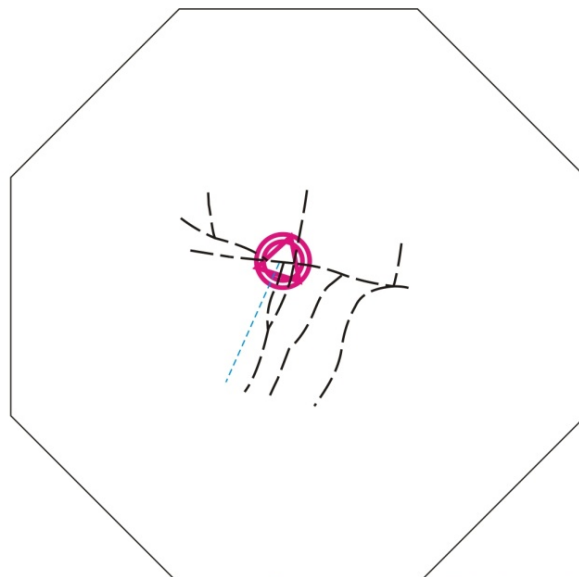
*Krok 2:
Wyprostowanie,
ułożenie przed
rozciąganiem*

Krok 3: rozciąganie, ułożenie do szablonu

*Krok 4:
Zamiana
miejscami,
lustrowanie,
oznaczenie PK*

Krok 5: Oprawa graficzna, opis etc.

XIX Radzyńskie Marsze na Orientację

"AZYMUCIAK 2012"

...z wizytą w Wilkowyjach

Wohyń, 16-18 listopada 2012 r.

TS E1

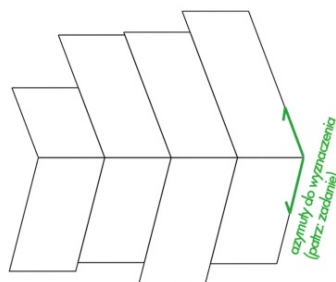
Octopus vulgaris

Pierwotnie mapa znajdowała się w planie siatki, której schemat zamieszczono poniżej. Każdy z 8 równoległoboków wyprostowano i rozciągnięto, tak aby miały taką samą wysokość. Każda z powstałych w ten sposób części jest oddzielną ścianą boczną prostopadłościanu o podstawie ośmiokąta foremego. Ściany boczne zostały pozamieniane miejscami, połowa z nich jest lustrami i nie wszystkie zawierają pełną treść. W dwie z nich wpasowano fragmenty zdjęcia lotniczego.

Na górnej podstawie umieszczono schemat okolic startu/mety bez przekształceń.

Długość trasy: 4,4 km
Limity czasu: 115' + 30'
Do potwierdzenia: 12 PK
(kolejność dowolna)
Skala: nieznana, zmienna
MOS = 260 m

Schemat:
(niezorientowany
z północą)

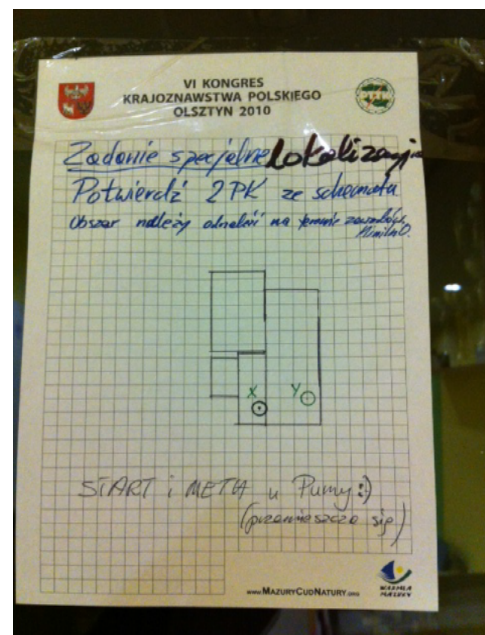
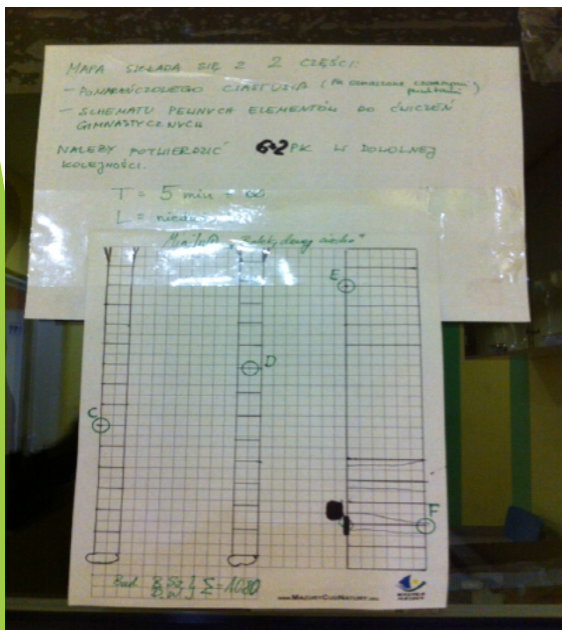
Zadanie: Podaj azymuty (2) nachylenia krawędzi bocznych dolnej i górnej części "kostek" (równoległoboków) w płaszczyźnie siatki na mapie (sposób wyznaczenia azymutów pokazano na schemacie powyżej).

Każdy z uczestników ma na mecie obowiązek okazać mapę w stanie nienaruszonym!

Budowa:
Barbara Szmyt (PIŃO nr leg. 660)
& Dariusz Walczyna (PIŃO nr leg. 420)

Ostateczne dzieło 😊

Ciastolina w akcji!

Konceptcja budowy TRInO

Poznań - Ostrów Tumski i Śródka Po obu brzegach Cybiny

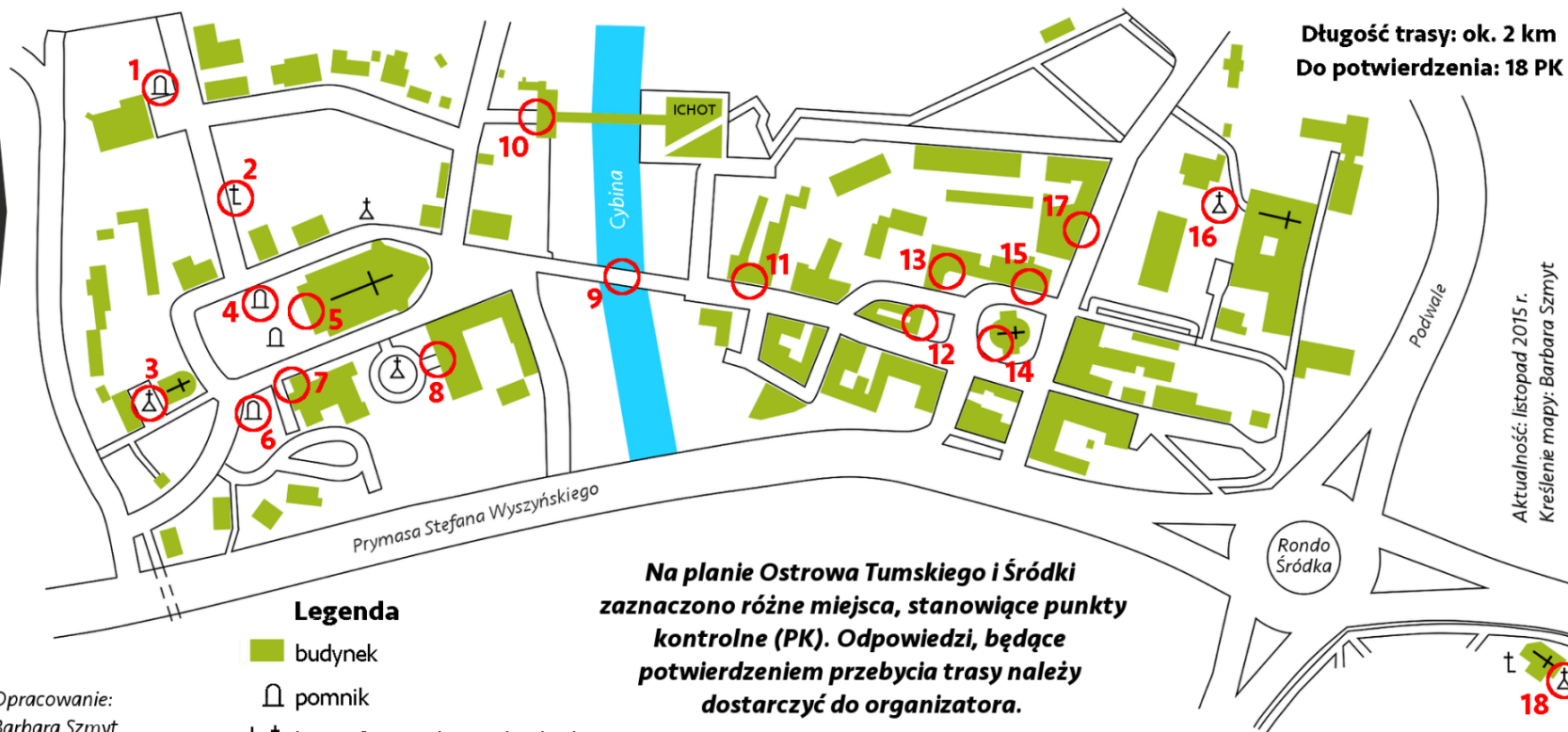
2/P/15

Ostrów Tumski (z języka staropolskiego "wyspa katedralna"), jedyna pozostała wyspa na Warcie w Poznaniu, związany jest ściśle z początkami Polski. Według legendy tutaj spotkali się Lech, Czech i Rus po latach rozłąki. W istniejącym na wyspie grodzie obronnym rezydowali władcy, których upamiętniają łączące Ostrów z lądem mosty: Bolesława Chrobrego (z lewym brzegiem) i Mieszka I (z prawym brzegiem). Tutaj też została wybudowana pierwsza na ziemiach polskich katedra.

Śródka jest jednym z najstarszych miejsc w Poznaniu. Pochodzenie nazwy nie jest do końca jasne. W źródłach określana jest jako *antiqua civitas posnaniensis*, czyli stare miasto poznańskie, gdyż najprawdopodobniej otrzymała prawa miejskie jeszcze przed Poznaniem. Po raz pierwszy w źródłach nazwa Śródka pojawia się w 1231 roku. Jan Długosz wspomina o sprowadzeniu do Śródki zakonu dominikanów przez biskupa poznańskiego Pawła II. W tej samej notatce, Długosz po raz pierwszy wspomina o kościele św. Małgorzaty, w okolicy którego miał znajdować się klasztor.

W 1800 r. zarówno Ostrów Tumski, jak i Śródka utraciły prawa miejskie i zostały włączone w granice Poznania.

W 2014 r. na Śródce otwarto Interaktywne Centrum Historii Ostrowa Tumskiego (ICHOT). Nowoczesny budynek w kształcie prostopadłościanu zawiera sale ekspozycyjne prezentujące historię wyspy oraz pomieszczenia konferencyjne. Kładką przerzuconą przez Cybinę jest połączony z Jazem Katedralnym i resztą obiektów na Ostrowie Tumskim, tworząc tzw. Bramę Poznania.

Długość trasy: ok. 2 km
Do potwierdzenia: 18 PK

Legenda

- budynek
- pomnik
- krzyż, figura religijna/kapliczka

Opracowanie:
Barbara Szmyt
i Dariusz Walczyna

**Na planie Ostrowa Tumskiego i Śródki
zaznaczono różne miejsca, stanowiące punkty
kontrolne (PK). Odpowiedzi, będące
potwierdzeniem przebycia trasy należy
dostarczyć do organizatora.**

Aktualność: listopad 2015 r.
Kreślenie mapy: Barbara Szmyt

Wersja: 1.0.

Dziękuję za uwagę!

Kontakt:

Barbara Szmyt

szmytbarbara@gmail.com